

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ	
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ	
Αριθ. Πρωτ. ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	35
Αριθ. Πρωτ. ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ	20
Ημερομηνία Κατάθεσης	16-3-2011
Ωρα Κατάθεσης	12:50

Αθήνα, 14 Μαρτίου 2011

ΕΠΙΚΑΙΡΗ ΕΠΕΡΩΤΗΣΗ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ, ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

ΘΕΜΑ: «Καθυστερήσεις στην υλοποίηση Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ)»

Η ύφεση στην οικονομία βαθαίνει ολοένα και περισσότερο. Βασικό εργαλείο που θα μπορούσε να συμβάλει στην αντιμετώπισή της είναι το ΕΣΠΑ. Ενάμιση χρόνο μετά, όμως, το ΕΣΠΑ καταλήγει να είναι ένα ακόμα παράδειγμα αποτυχίας της κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ.

- Το ΠΑΣΟΚ, ως αντιπολίτευση, έκανε κριτική για το ΕΣΠΑ. Μετά την ανάληψη της εξουσίας καθυστέρησε έξι μήνες για να διορίσει Γενικό Γραμματέα Επενδύσεων και Ανάπτυξης.
- Πέρσι η νεοεκλεγμένη τότε κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έθετε ως προτεραιότητα την αξιοποίηση των κοινοτικών πόρων. Σήμερα, οι ελεγκτές της Τρόικας κάνουν παρατηρήσεις ότι η κυβέρνηση χρονοτριβεί και τα προγράμματα του ΕΣΠΑ καθυστερούν.
- Πέρσι σύμφωνα με στοιχεία της ίδιας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, το Σεπτέμβριο του 2009 η Ελλάδα βρισκόταν στην 5^η θέση στην ΕΕ-27 για τις εισπράξεις του ΕΣΠΑ από τα διαρθρωτικά ταμεία. Μπροστά από την Ελλάδα ήταν τότε μόνο η Γερμανία, η Πολωνία, η Ουγγαρία και η Λετονία. Το Δεκέμβριο του 2010 είχαμε πέσει στην 17^η θέση!

Σε μια εποχή που γίνονται περικοπές σε μισθούς και συντάξεις για να εκπληρωθούν οι όροι δανεισμού της χώρας, οι δωρεάν (μη επιστρεπτέες) επιχορηγήσεις της ΕΕ που εξασφάλισε η κυβέρνηση της ΝΔ λιμνάζουν αζήτητες στα κοινοτικά ταμεία.

Παρά την πολυδιαφημισμένη τροποποίηση του νόμου για το ΕΣΠΑ, ώστε να επιταχυνθεί η υλοποίηση του, οδηγήθηκε στο εντελώς αντίθετο αποτέλεσμα. Οι νέες διαδικασίες, σε συνδυασμό με τις εμπλοκές στις αρμοδιότητες των υπουργείων που προέκυψαν μετά τις εκλογές, αντί να επιταχύνουν, επιβράδυναν την υλοποίηση των προγραμμάτων. Ενδεικτικό αυτών είναι η απόφαση πριν από μερικές μέρες, για συγκρότηση ομάδας εργασίας που έργο της θα είναι «η διατύπωση και εφαρμογή προτάσεων για την άμεση απλοποίηση των υπαρχόντων συστημάτων του ΕΣΠΑ, για την αύξηση και την επιτάχυνση της απορρόφησης των κονδυλίων».

Μετά την υπογραφή του μνημονίου υπάρχει η υποχρέωση να εφαρμοστούν μέτρα για τη δημιουργία γρήγορης παραγωγής έργου, προκειμένου να επιτευχθούν οι εξαμηνιαίοι στόχοι απορρόφησης Κοινοτικών πόρων. (Σύμφωνα με το μνημόνιο κάθε Επιχειρησιακό Πρόγραμμα πρέπει να συμβάλει εντός του 2011 στο συνολικό στόχο υποβολής αιτήσεων πληρωμών προς την ΕΕ ύψους 3,35 εκ. ευρώ). Ωστόσο τα περισσότερα προγράμματα υλοποιούνται σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα με τα έργα-

γέφυρες του Γ' ΚΠΣ. Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, παρουσιάζουν χαμηλή απορρόφηση, ενώ τα Τομεακά ακόμη χαμηλότερη (χαρακτηριστικό παράδειγμα η «Ψηφιακή Σύγκλιση» και το «Περιβάλλον – Αειφόρος Ανάπτυξη»). Ομοίως και τα προγράμματα που χρηματοδοτούνται από το ΕΚΤ «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και «Διοικητική Μεταρρύθμιση». Τέλος τα προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας παραμένουν κολλημένα στο μηδέν.

Η κυβέρνηση για να δικαιολογήσει τα αδικαιολόγητα, κάνει συνεχείς αναφορές για την αύξηση της απορρόφησης από το 3% στο 18%. Λησμονεί όμως πως για να υπάρχει συγκριτική εικόνα, θα πρέπει να δούμε τη θέση της Ελλάδος σε επίπεδο απορροφήσεων, σε σχέση με τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πτώση από την 5^η θέση στην Ε.Ε. στην 17^η μέσα σ' ένα χρόνο μιλάει μόνη της.

Βασικό πρόβλημα του ΕΣΠΑ δεν είναι μόνο η χαμηλή απορροφητικότητα των κονδυλίων, αλλά και η κατεύθυνση των απορροφήσεων, καθώς μεγάλα έργα υποδομής και διαρθρωτικά προγράμματα που έχουν τη δυνατότητα να κινήσουν την ανάπτυξη παραμένουν καθηλωμένα. Ωστόσο, αντί η κυβέρνηση να επιταχύνει το έργο, δημιουργεί ταμεία χαρτοφυλακίου και μεταβιβάζει σε αυτά πόρους προκειμένου να εμφανίσει μια πλασματική τελικώς απορρόφηση, προτού τα κοινοτικά κονδύλια φτάσουν στους τελικούς τους αποδέκτες. (Οι μεταβιβάσεις πόρων σε ταμεία χαρτοφυλακίου λογίζονται ως απορρόφηση ασχέτως του πότε οι πόροι αυτοί θα διοχετευθούν στη πραγματική οικονομία). Για παράδειγμα, το ΕΤΕΑΝ θα υλοποιεί και θα διαχειρίζεται το Ταμείο Επιχειρηματικότητας (460 εκ ευρώ από το ΕΣΠΑ), το Ταμείο Εξοικονομώ κατ'οίκον για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων (200 εκ από το ΕΣΠΑ), το Ταμείο Αγροτικής Επιχειρηματικότητας (130 εκ ευρώ από το ΕΣΠΑ) και το Ταμείο Αλιείας (35 εκ ευρώ από το ΕΣΠΑ/Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας).

Ειδικά στον τομέα των Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων, η κατάσταση είναι δραματική. Πέρυσι πριν τις εκλογές το ΠΑΣΟΚ δήλωνε ότι θα στηρίξει τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Μετά τις εκλογές, η κυβέρνηση τις επιβάρυνε με το φορολογικό νόμο. Σαν να μην έφτανε αυτό, περιέκοψε, προς έκπληξη όλων, το Δεκέμβριο, τα 2 δισ. ευρώ του προγράμματος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις συμπεριλαμβανομένων και των Τουριστικών μέσω των ΠΕΠ, που είχε προκηρύξει από τον Μάιο του 2009, η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Έσπευσε στη συνέχεια, καταλαβαίνοντας προφανώς το λάθος της, να αυξήσει τον προϋπολογισμό του προγράμματος κατά 150 εκατ. Ευρώ. Κρατώντας τον, όμως, και πάλι αισθητά χαμηλότερο, αφήνοντας χωρίς χρηματοδότηση προτάσεις με υψηλή βαθμολογία και μη καλύπτοντας τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων για ενίσχυση της ρευστότητας τους, αυτές τις κρίσιμες ώρες.

Ακόμα : Ενώ η κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ παρέλαβε έτοιμα τα προγράμματα του ΕΣΠΑ για την ενεργειακή αναβάθμιση των κτιρίων, την πράσινη επιχειρηματικότητα και τον εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων, χρονοτριβεί απαράδεκτα την εφαρμογή τους. Ειδικά το πρόγραμμα «Εξοικονόμηση κατ' Οίκον» το οποίο μεταξύ άλλων θα στήριζε και τον κατασκευαστικό κλάδο καθυστέρησε για ένα ολόκληρο χρόνο με την πρόφαση ότι «χρήματα δεν υπήρχαν» - εξαίρεση προφανώς απ' το γνωστό προεκλογικό κανόνα- ενώ αυτά βρέθηκαν ένα χρόνο αργότερα. Ταυτόχρονα καθυστέρησαν και όλες οι υπόλοιπες αναγκαίες συνθήκες και προϋποθέσεις που προστέθηκαν αργότερα από την κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ –προφανώς στο κλίμα απλοποίησης και επιτάχυνσης- όπως υποχρεωτικές ενεργειακές επιθεωρήσεις πριν και μετά, διαδικασίες δανεισμού για όλους τους πολίτες που θα θελήσουν να ενταχθούν (επιπλέον χρονοβότερες διαδικασίες και λήψη δανείου ειδικά αυτή τη περίοδο) κ.α.

Αντίστοιχη καθυστέρηση είδαμε και σε άλλα Επιχειρησιακά Προγράμματα που υποτίθεται ότι καλύπτουν τομείς «πρώτης προτεραιότητας» για την κυβέρνηση, σύμφωνα με τις προεκλογικές της δεσμεύσεις. Το Ε.Π. «Ψηφιακή Σύγκλιση», μέχρι το Σεπτέμβριο 2010 διατηρούσε το ίδιο ποσοστό απορρόφησης που σημείωνε το Σεπτέμβριο 2009. Ακόμα και τα Προγράμματα που πρόσφατα ανακοινώθηκαν – και τα οποία θεωρητικά ετοιμάζονταν αυτό το διάστημα – είχαν δρομολογηθεί από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας. Το Ε.Π. «Διοικητική Μεταρρύθμιση» σημειώνει πολύ χαμηλές εκταμιεύσεις. Και αυτά, ενώ η εφαρμογή του «Καλλικράτη» συνδέεται με την εφαρμογή αυτών των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων.

Ο τομέας του περιβάλλοντος έχει παραγκωνιστεί, παρά τις κυβερνητικές διακηρύξεις για «πράσινη ανάπτυξη». Το Ε.Π. «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» σημειώνει πολύ μικρή απορρόφηση. Τον τελευταίο χρόνο δεν έχουν υλοποιηθεί νέα έργα – μόνο έργα γέφυρες από το Γ' ΚΠΣ - ενώ έχουν δημοσιευθεί κάποιες προσκλήσεις χωρίς όμως να γίνουν οι σχετικές συμβασιοποιήσεις. Η κυβέρνηση, παρά τις δηλώσεις της, παρουσιάζει έλλειψη συγκεκριμένου σχεδίου και χρονοδιαγράμματος.

Στο ΕΠ Ενίσχυση Προσπελασιμότητας παρατηρείται το ίδιο φαινόμενο στις διαδικασίες δημοπράτησης της νέας γενιάς έργων που έχουν ώριμες μελέτες και έχουν ενταχθεί στο ΕΣΠΑ, όπως είναι η επέκταση του μετρό της Αθήνας προς τον Πειραιά, η επέκταση του μετρό της Θεσσαλονίκης προς την Καλαμαριά, ο Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης κλπ. Το σύνολο των συμβασιοποιημένων έργων στο ΕΠ-ΕΠ ανέρχεται στο 50% του προγράμματος και προέρχεται από συνεχιζόμενα έργα-γέφυρες. Από αυτά προέρχεται και το σύνολο της απορρόφησης που φτάνει περίπου το 18%.

Καθυστερήσεις στην απορρόφηση σημειώνεται και στο Ε.Π. «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση». Η κυβέρνηση άργησε να ορίσει νέους προέδρους στους οργανισμούς που είναι και οι τελικοί δικαιούχοι των προγραμμάτων, με αποτέλεσμα να μην προχωρούν τα προγράμματα. Στη συνέχεια, οι αλλαγές στο θεσμικό πλαίσιο και στις βαθμίδες εκπαίδευσης έφεραν επιπλέον καθυστερήσεις στα προγράμματα. Αντίστοιχα, ο επανασχεδιασμός όλων των ερευνητικών προγραμμάτων είχε ως αποτέλεσμα τα προγράμματα αυτά ακόμη να μην έχουν ενταχθεί, αφού η αξιολόγησή τους έχει διαρκέσει περισσότερο από ένα χρόνο.

Το Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», με προϋπολογισμό άνω των 3 δισεκ. ευρώ, θα μπορούσε να αξιοποιηθεί από την κυβέρνηση, ειδικά αυτή την κρίσιμη περίοδο που το ποσοστό εγγεγραμμένων ανέργων στη χώρα μας αυξάνεται συνεχώς. Παρ' όλα αυτά η κυβέρνηση επί ένα χρόνο δεν ασχολήθηκε ουσιαστικά με την αξιοποίηση των πόρων του Επιχειρησιακού Προγράμματος, πέρα από κάποιες πληρωμένες καταχωρήσεις σε εφημερίδες και τηλεοπτικά spots. Το ποσοστό απορρόφησης του ΕΠ αφορά σχεδόν αποκλειστικά έργα που προκηρύχθηκαν και συμβασιοποιήθηκαν μέχρι το Σεπτέμβριο του 2009. Από τις εκλογές κι έπειτα δεν έχει προκηρυχθεί κανένα έργο κατάρτισης ή προώθησης της απασχόλησης από τις 5 Υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας που διαχειρίζονται το ΕΣΠΑ!

Οι καθυστερήσεις δεν αφήνουν ανεπηρέαστα τα Περιφερειακά Ε.Π. Χαρακτηριστικό είναι, ότι τα ΠΕΠ Αττικής και Μακεδονίας – Θράκης, τα μεγαλύτερα περιφερειακά προγράμματα, παρουσιάζουν σημαντικές αποκλίσεις σε σχέση με την προσδοκώμενη υλοποίηση του ΠΣΑ, γεγονός που θέτει σε κίνδυνο το τελευταίο λόγω του μεγάλου μεγέθους των ΠΕΠ.

Αξιοσημείωτα είναι ακόμα τρία στοιχεία :

Πρώτον, παρά τις κατά καιρούς δηλώσεις των αρμοδίων υπουργών μόλις πριν λίγες μέρες ανακοινώθηκε η έναρξη αναθεώρησης του σχεδιασμού του ΕΣΠΑ. Παρά την οικονομική κρίση που επιβάλλει το συντομότερο δυνατό τέτοιου είδους αλλαγές, καθώς έχουν προκύψει νέα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα, η κυβέρνηση άφησε να περάσει αναξιοποίητος ενάμισης χρόνος.

Δεύτερον, υπάρχουν κενά στους μηχανισμούς ελέγχου των κοινοτικών κονδυλίων, όπως εντόπισε η αρμόδια αρχή ελέγχου του Υπουργείου Οικονομικών (ΕΔΕΛ), με αποτέλεσμα να κινδυνεύει η επιστροφή κονδυλίων λόγω παρατυπιών. Και αυτό θα οξύνει ακόμη περισσότερο το όλο πρόβλημα.

Τρίτον, η κυβέρνηση δεν έχει δώσει κανένα στοιχείο σχετικά με τους διαρθρωτικούς δείκτες του ΕΣΠΑ και την επίτευξη των στόχων που θέτει η στρατηγική «Ευρώπη 2020». Ειδικά σε μια περίοδο ύφεσης, όπως αυτή που περνά η χώρα μας, είναι σημαντικό να γνωρίζουμε ότι τα ευρωπαϊκά κονδύλια δεν ξοδεύονται απλώς, αλλά συντελούν ουσιαστικά στην επίτευξη ποιοτικών στόχων και τη βελτίωση του επιπέδου της χώρας μας ώστε να γίνει ανταγωνιστική και να μπορέσει να βγει από τη δύσκολη αυτή συγκυρία.

Κατόπιν τούτων, επερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

1. Ποιος είναι ο λόγος για την υποχώρηση της Ελλάδας από την 5^η θέση στις απορροφήσεις στην ΕΕ το Σεπτέμβριο του 2009 στην 17^η θέση τον Δεκέμβριο του 2010 (23^η το Σεπτέμβριο του 2010);
2. Τι ήταν αυτό που επέβαλε να τοποθετηθεί ο Γενικός Γραμματέας Επενδύσεων και Ανάπτυξης έξι ολόκληρους μήνες μετά την εκλογική νίκη του ΠΑΣΟΚ, ενώ θεωρητικώς προτεραιότητα του κυβερνώντος κόμματος είναι οι επενδύσεις και η ανάπτυξη;
3. Πώς εξηγείται ότι δεν έχει λειτουργήσει στην πράξη μια Διυπουργική Επιτροπή που θα θέτει προτεραιότητες για το ΕΣΠΑ, θα περιορίσει τις καθυστερήσεις και θα απεμπλέξει προγράμματα που έχουν βαλτώσει;
4. Θεωρεί άραγε επαρκείς τις ρυθμίσεις του νόμου 3840/2010 που ψηφίστηκε την περασμένη άνοιξη και εμφανίστηκε τότε ως μια μεγάλη μεταρρύθμιση για το ΕΣΠΑ;
5. Πόσο ουσιαστικό βήμα προς τα μπρος θεωρεί την πλασματική απορρόφηση πόρων μέσω της δημιουργίας ταμείων χαρτοφυλακίου και πόσος χρόνος πρέπει να μεσολαβήσει έτσι ώστε τα κοινοτικά κονδύλια μέσω αυτών των ταμείων να φτάσουν στους πραγματικούς δικαιούχους;
6. Πώς συμβιβάζεται η προεκλογική διακήρυξη του Πρωθυπουργού ότι τρεις προσωπικοί του στόχοι είναι η πράσινη ανάπτυξη, οι νέες τεχνολογίες και η διοικητική μεταρρύθμιση όταν τα Προγράμματα «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», «Ψηφιακή Σύγκλιση» και «Διοικητική Μεταρρύθμιση» είναι εκείνα με τη χαμηλότερη απορροφητικότητα;
7. Πόσο ενοχλητικό ήταν για την κυβέρνηση να μη μειώσει τον αρχικό προϋπολογισμό του Προγράμματος για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις και ποιος λόγος επέβαλε τελικά να βρεθούν, με την ίδια μέθοδο που είχαν ήδη βρεθεί από την δική μας κυβέρνηση τα χρήματα για το πρόγραμμα της Ενεργειακής Αναβάθμισης των Κτιρίων, αλλά με ένα χρόνο καθυστέρηση;
8. Πόσο ενθαρρυντικό θεωρεί το γεγονός ότι σε ορισμένα προγράμματα («Προσπελασιμότητα», «Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη» κ.λπ.), η απορροφητικότητα στηρίζεται σχεδόν αποκλειστικά σε έργα – γέφυρες του Γ' Κ.Π.Σ.;

9. Γιατί οι διαφημίσεις σε σχέση με το Πρόγραμμα «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» δεν συνοδεύτηκαν από προκηρύξεις έργων κατάρτισης ή προώθησης της απασχόλησης τον τελευταίο χρόνο;
10. Δέχεται τελικώς η κυβέρνηση ότι ενώ το ΕΣΠΑ ήταν βασικό εργαλείο για την τόνωση της αγοράς, σημειώθηκαν τον τελευταίο χρόνο καθυστερήσεις στην προώθησή του, ή πιστεύει ότι όλα σχεδιάστηκαν και εφαρμόστηκαν με άψογο και υποδειγματικό τρόπο, όπως επιχειρούν οι εκπρόσωποί της να πείσουν τους Έλληνες πολίτες;

Οι επερωτώντες Βουλευτές:

Κωστής Χατζηδάκης

Κωστής Μουσουρούλης

Σταύρος Καλογιάννης

Βλάχος Γεώργιος

Γιαννόπουλος Αθανάσιος

Δαβάκης Θανάσης

Ζώης Χρήστος

Καλαφάτης Σταύρος

Κεφαλογιάννη Όλγα

Μητσοτάκης Κυριάκος

Νικολόπουλος Νίκος

Παπαδόπουλος Μιχάλης

Πλακιωτάκης Γιάννης

Σπηλιωτόπουλος Αρης

Σταϊκούρας Χρήστος